

For kort for Jesus?

Vi lurte på hvordan pinsebevegelsen ved dens ledere Sigmund Kristoffersen og Øystein Gjerme stiller seg til påstanden om at Claudio Freidzon «har fått en dverg til å vokse ut».

HELBREDELSE

ØYVIND HADLAND

Høgskolestipendiat i teologi, VID Vitenskapelige høgskole

ANNA REBECCA SOLEVÅG

Professor i Det nye testamente, VID Vitenskapelige høgskole

”

Vi mener det er Strand og Freidzon som trenger helbredelse fra sine holdninger, noe vi gjerne ber for om det er ønskelig.

Fra 12.-21. juli ble sommerstevnet *Himmel og Hav* avholdt på Hove utenfor Arendal. Stevnet er arrangert av organisasjonen *Evangeliet for alle* som ledes av Pernille og Jørn Strand og trekker flere tusen på kveldsmøtet.

Plutselig vektreduksjon. En av de inviterte predikantene var Claudio Freidzon fra Argentina. I Agderposten 16. juli uttrykker Pernille Strand stor glede over besøket fra Sør-Amerika. Freidzon er nemlig kjent for at helbredelser av mange slag skjer på møtene hans. Strand hevder at personer med kreft og aids har blitt helbredet. En gang skal en person opplevd momentant vektreduksjon fra 130 til 90 kilo. En kan stille spørsmål ved sannferdigheten i disse historiene.

Det som virkelig får øynene til å sperre opp er når festiva-

HOLDNINGSENDRING: Vi mener det er trengs en holdningsendring blant enkelte kristne. I stedet for å fokusere på helbredelse bør vi feire det menneskelige mangfoldet som en del av Guds skaperverk, skriver Øyvind Hadland og Anna Rebecca Solevåg. Illustrasjon: *Sakkeus* av James Tissot (1836-1902). Foto: Wikiart

larrangøren hevder at Freidzon «har fått en dverg til å vokse ut» (Agderposten, 16.7). Vi reagerer sterkt på denne uttalelsen. For det første er bruken av «dverg» stigmatiserende for personer av lav vekst. Det er en merkelapp som historisk er brukt til å fremmedgjøre og mytologisere kortvokste.

Det andre vi reagerer på er det angivelige miraklet om at en kortvokst person ble høyere. Hva slags menneskesyn er det egentlig Strand her legger til grunn for sin uttalelse. Er det å være kortvokst et avvik som må helbredes? Hvorfor er det nødvendig? Kan man ikke leve fullverdige liv selv om man er lav av vekst?

Filmes av fremmede. Det vanligste «avviket» fra et fullverdig liv en person av lav vekst opplever er stigmatisering og dis-

kriminering av andre. Norsk Interessesforening for Kortvokste forteller på sine hjemmesider at det er et problem for kortvokste at de filmes av fremmede for så å deles på sosiale medier. Strand stigmatiserer og diskriminerer kortvokste når hun jubler over at de kan helbredes.

Jesus møtte den kortvokste Sakkeus på en helt annet måte. Jesus var ikke interessert i å helbrede Sakkeus. Han ville helbrede mobben fra deres stigmatiserende holdninger og fordommer. Så istedenfor at Sakkeus vokste de nødvendige centimeterne for å tilfredsstille mobbens krav for å få anseelse, valgte Jesus å besøke Sakkeus. Jesus inkluderte Sakkeus i fellesskapet og proklamerte frimodig, «i dag er frelse kommet til dette hus, for også han (Sakkeus) er en Abrahams sønn» (Luk 19,9). Vi mener det er Strand

og Freidzon som trenger helbredelse fra sine holdninger, noe vi gjerne ber for om det er ønskelig.

Krympes i Jesu navn. Spørsmålet reiser seg også om hvilke andre «feil» og «avvik» som skal helbredes. Kan man være for høy? Verdens høyeste person, Sultan Koset, er 2,46 meter høy. Skal Koset også helst krympes i Jesu navn? Og hva med personer med Downs syndrom som har et ekstra kromosom, skal de helbredes ved at det ene kromosomet forsvinner? Slik kan man fortsette.

Vi mener det er trengs en holdningsendring blant enkelte kristne. I stedet for å fokusere på helbredelse bør vi feire det menneskelige mangfoldet som en del av Guds skaperverk. Hvordan skal mennesker med funksjonsnedsettelse eller annerledes utse-

REGLER KRONIKK OG DEBATT ♦ Kronikk: Maks 6.000 tegn. Hovedinnlegg: Maks 3.500 tegn. Innlegg og replikk: Maks 2.000 tegn. Kort sagt: Maks 1.200 tegn NB: Alle mål inkluderer mellomrom ♦ Vi foretrekker innlegg på e-post. ♦ Innlegg må signeres med fullt navn og presentasjon. Oppgi adresse og telefon. Legg gjerne ved bilde av deg selv. ♦ Redaksjonen forbeholder seg rett til å forkorte. ♦ Innsendte manus blir ikke returnert. ♦ Vårt Land betinger seg retten til å arkivere og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form i eget arkiv eller andre databaser Vårt Land har avtale med. ♦ Vårt Land har også et eget debattforum på nett, verdidebatt.no. Bidra gjerne med egne innlegg eller kommentarer til andres.

ende kunne føle seg hjemme i en menighet der fokuset stadig er på helbredelse. Kristne burde heller være en motstemme til det ustanselige kroppspresstet og normalitetskravet som finnes i dagens samfunn.

Syn på kortvokste. Vi stiller oss også spørsmålet om hvordan andre deltakere på konferansen, både predikanter og besøkende, stiller seg til Freidzons og Strands syn på kortvokste? Hva slags teologi er det da en sier «ja» og «amen» til?

«Evangeliet for alle» skriver på sine nettsider at ekteparet Strand «har sin tilhørighet i Pinsebevegelsen, og står tilknyttet pinsemenigheten Filadelfia Arendal. Er dette en praksis menigheten bifaller? Vi lurer på hvordan pinsebevegelsen ved dens leder Sigmund Kristoffersen og Øystein Gjerme (som tar over fra januar 2020) og Pinsebevegelsens teologiske refleksjonsgruppe stiller seg til denne saken. Dette er ak-

tuelt da leder for Pinsebevegelsens teologiske refleksjonsgruppe, Øyvind Gaarder Andersen, så sent som 19. juni i *Korsets Seier* oppfordret pinsevenner til å be oftere for syke. Mener Pinsebevegelsen at kortvokste er syke og trenger helbredelse?

Fraråde samarbeid. Ofte er man raskt ute med å fordømme og ta avstand fra dem man er uenig med i moralspørsmål når det kommer til seksualitet. Gaarder Andersen har tidligere uttalt (*Korsets Seier*, 11. april 2016) at pinsevenner ikke bør samarbeide om forkynnelse og gudstjenester med dem som forsværer likekjønnet ekteskap. Skulle Pinsebevegelsen mene at Strand og Freidzons praksis og holdninger er umoralsk, følger spørsmålet logisk hvordan pinsebevegelsen vil forholde seg til disse. Vil man da fraråde samarbeid med *Evangeliet for alle* og de forkynnere som var deltakere på *Himmel og Hav*?

Ennå ikke godtgjort

Petter Gottschalk har ennå til gode å dokumentere at det er mer korrupsjon i eksempelvis diakonale organisasjoner enn i andre organisasjoner.

ØKONOMISK MISLIGHOLD HANS MORTEN HAUGEN

Dr. Jur., Professor i internasjonal diakoni ved VID vitenskapelige høyskole

Petter Gottschalk ved BI utbroderer i Vårt Land 22. juli sin tidligere kritikk i to kronikker i Klassekampen. Kjernen i argumentene er at det er større muligheter i kristne organisasjoner til å begå økonomisk kriminalitet.

Svarer ikke. Imidlertid unngår han å svare konkret på det spørsmålet kollega Stephanie Dietrich og jeg stilte i vårt tilsvare av 4. juli – selv om han gjen- gir det – nemlig om Gottschalk «kan dokumentere at det er mer korrupsjon i eksempelvis diakonale organisasjoner enn i andre organisasjoner.»

Vårt Land-kronikken peker på trekk ved det Gottschalk framstiller som kristen organisasjonskultur. Konkret handler dette om at lovbrudd oppleves som berettiget, at den tilliten ledere møtes med innebærer mindre kontroll, at man er opp- tatt av å bevare omdømmet og søker å løse misligheter internt, og at viljen til å tilgi er større enn ønsket om å anmelde.

Han peker også på at den som har stått bak kriminaliteten søker å rasjonalisere sine handlinger. Mer overraskende er at han søker å årsaksforklare korrupsjon ved å peke på personlig tro: «Et sterkt forhold til troen og villighet til å følge hva religionen anser som riktig oppførsel, kan åpne for misligheter.» Han avslutter med at den kriminelle handlingen kan oppleves som berettiget «så lenge det ikke er i strid med troen.»

Kortslutning. I en interessant samtale på Dagsnytt 18 samme dag, hvor også jeg deltok, kritiserte jeg nettopp denne kortslutningen, og pekte på at Jesus er tydelig i sine advarsler mot det som kan avføde korrupsjon: Grådighet, havesyke, maktmisbruk og selvopptatthet. Gottschalk gikk da bort fra individuell tro som forklaring, og pekte på at det sentrale er «hvordan man oppfører seg i slike miljøer».

I Vårt Land-artikkelen viser han til sin artikkel som finner at politietterforskning i religiøse

♦ Vårt Land 22.07.2019

Forskning viser at den høye til- liten i religiøse miljøer gir gode muligheter til å slippe unna lo- vens lange arm om man begår økonomisk kriminalitet, skriver Petter Gottschalk.

Gottschalk skal ha takk for å ha bidratt til den økte bevisstheten om korrupsjon. Jeg mener fortsatt at han ikke har grunnlag for å årsaksforklare korrupsjon ved hjelp av religion.

miljøer oppleves som krevende. Det har jeg ingen grunn til å betvile. Jeg ser av Gottschalks publikasjoner at han har brukt seks teorier i sin forskning. Jeg bruker her de engelske titlene: Convenience theory, institutional theory, social disorganization theory, slippery slope theory, neutralization theory og differential association theory.

Disse teoriene kan opp- lagt være relevante for å forstå uheldig organisasjonskul- tur, men jeg er fortsatt i tvil om Gottschalk gjennom sin fors- kning kan fastslå med rimelig grad av sikkerhet at diakonale/

kristne virksomheter har mer økonomisk kriminalitet enn andre virksomheter.

Forskningen. Da jeg selv for- søkte å få oversikt over hvorvidt forskning har funnet en sam- menheng mellom religion og korrupsjon, fant jeg fire nyere artikler. To (Ko og Moon 2014; Shabadi 2013), som sammenlig- ner henholdsvis 64 og 174 stater, finner ingen signifikante sam- menhenger. En artikkel (Yega- neh og Sauers 2013; 70 stater) finner at de mest religiøse sta- tene samtidig er de mest kor- rupte. Dette mener jeg ikke er bevis på at religiøse virksomhe- ter er mer korrupte enn andre virksomheter. En siste artikkel (Sommer, Bloom og Arian 2013; 129 stater) finner at re- ligion medfører redusert kor- rupsjon – gitt tilstedeværelsen av demokratiske institusjoner. I ikke-demokratiske stater går høyt korrupsjonsnivå sammen med høy rapportert religiøsitet.

Jeg forstår dette som at po- litisk kultur og kultur som to- lerer korrupsjon er viktigere som forklaringer enn religiø- sitet. Dette betyr ikke at ulike menneskelige uttrykk for re- ligiøsitet, inklusive hierariske strukturer, autoritetslydighet, og for svake mekanismer for å hindre makt- og tillitsmis- bruk, påvirker viljen og evnen til å gjennomføre korrupsjon. Dette er naturligvis norske or- ganisasjoner innenfor inter- nasjonal diakoni, som Digni og Kirkens Nødhjelp, fullt klar over. Disse slutter fullt opp om Norads nulltoleranse-prinsipp mot korrupsjon, som Vårt Land også omtaler 22. juli.

Økt bevissthet. Gottschalk skal ha takk for å ha bidratt til den økte bevisstheten om korrupsjon. Jeg mener fortsatt at han ikke har grunnlag for å årsaksforklare korrupsjon ved hjelp av religion. Dette må Gottschalk kunne dokumente- re, alt ved å sammenligne med andre virksomheter:

- 1) Kan han vise at de ansvarli- ge i diakonale/kristne virksom- heter lettere tolererer lovbrudd?
- 2) Kan han vise at diakonale/ kristne virksomheter har min- dre vekt på intern og ekstern kontroll?
- 3) Kan han vise at i diakonale/ kristne virksomheter er viljen til å tilgi og dekke over større enn viljen til å anmelde?